

5377

1ste Del. af Lovf. ang. Frihed for Bygningsafg.

5378

niere Offre, man vil gjøre, til Understøttelse af saadanne Foreninger, der som Lægeforeningen og Arbejderforeningen have stillet sig til Opgave, at sørge for billige og sunde Boliger for den arbejdende Klasse, saa tror jeg ikke, at det kan siges, at min Stilling overfor den arbejdende Klasse er mindre velvillig end det ærede Medlems, saa lidt som det kan siges, at hans Stilling er mindre velvillig end min. Vi ere enige om at gjøre den samme Opoffrelse, men Sagen er, at Enhver af os har sin egen Mening om, hvorledes denne Opoffrelse bedst bør gjøres og navnlig saaledes, at man har den størst mulige Sikkerhed for, at den netop vil komme de Mennesker til Gode, som man paa denne Maade vil hjælpe. Det forekommer mig nu ogsaa, at det ærede Medlem i sit Foredrag gav mig en Del Medhold i de Betragtninger, jeg fremsatte. Det ærede Thing vil erindre, at jeg sammenstillede den Maade, hvorpaa en enkelt privat Mand, der administrerer sin Eiendom i sin egen Interesse, staar, og den Maade, hvorpaa en Forening er stillet, som i et menneskekærligt Dilemma har opført Arbejderboliger; jeg fremhævede da, at medens den private Eier ikke vil kunne fyldestgjøre denne Lovs Betingelser uden at udsætte sig for den største Mistændelse og uden at beskylles for urimelig Gaardhed, saa stiller Sagen sig ganske anderledes ved de Foreninger, hvis Opgave det er at opføre billige Boliger. Det ærede Medlem var enig med mig i, at der for Lægeforeningen og Arbejderforeningen ikke havde vist sig den allermindste Banffelighed ved at overholde den Bestemmelse, at en Leilighed kun maa være behøvet af 1 Familie. Dette følger jo ganske af sig selv, og hvorfor? Fordi en Inspektør ved en saadan Forening, naar han betyder den enkelte Leier, at det ikke gaar an at have mere end 1 Familie i Leiligheden, og at han i modsat Fald vil være nødsaget til med Magt at fjerne de Logerende ud, kan gjøre dette uden at udsætte sig for, at han bliver mistændt som den, der lader sig lede af smudsige Be-

væggrunde; han er ikke udsat for at blive mistændt for, at han kun handler saaledes for at fremtvinge en Leieforøgelse eller detslige. Han indtager den Stilling overfor de fattige Familier, som den maa indtage, der optræder som fuldmægtig for dem, der ere de Fattiges Velgjørere og som paa de arbejdende Klasse's Liv. Derfor tror jeg, at det er rettest at koncentrere den Understøttelse, man vil give, paa saadanne Institutter som Lægeforeningen, Arbejderforeningen og andre, saaledes at man her udvider den Frihed, man vil indrømme, til 100 eller mere end 100 Kvadratalen, men saa kun yder den til disse Institutioner, hvor man har Sikkerhed for, at Begunstigelsen vil komme den fattige og arbejdende Klasse til Gode, en Sikkerhed, som jeg savner, naar man giver Friheden i Flæng paa den Maade, som Lovudkastet forudsætter. Det vil let ses, at det ærede Medlem, som vendte sig mod mig, sammenblandede to Ting, som ikke saaledes maa sammenblandes. Han talte om den Maade, hvorpaa man skulde fjerne sunde og billige Boliger, men dette er to ganske forskellige Ting. Boligens Billighed bestemmes efter Forholdet mellem Tilbud og Efterspørgsel, men fordi en Bolig bliver billig, følger deraf paa ingen Maade, at den bliver sund. Jeg indrømmer, at disse to Ting kunne staa i en vis Forbindelse med hinanden, men de falde ingenlunde sammen. Behov en Leilighed paa 80 Kvadratalen af 2—3 Familier, saa vil den ganske vist være billig for hver enkelt Familie, men den vil ikke være sund. — Det er altsaa dette, jeg har imod det nærværende Lovforslag, og den Betragtning, som jeg i Særdeleshed har gjort gjældende, gaar ud paa, at der ikke have Sikkerhed for, at den Betingelse i Lovudkastet, at Boligen kun skal behøves af een Familie, vil blive overholdt. Naar man vil sige, at dette kan være det Samme, naar blot Leilighederne blive billige, saa svarer jeg dertil: vel, men saa er det langt naturligere at stryge den Bestemmelse i Slutningen af § 1, at de vedkommende